

מסורת הש"ס

6 וְיָלַד כְּשֶׁמֶן וְקָן שְׂמֹאל
יָלַד הַלְוִי בְּיָוִי, 7 וְיָלַד
קָלָה, חֹמֶסֶת מִטְּהַר מִיֵּד, 8
9 וְיָלַד מִטְּהַר מִיֵּד, 10 וְיָלַד
מִטְּהַר מִיֵּד, 11 וְיָלַד מִטְּהַר
מִיֵּד, 12 וְיָלַד מִטְּהַר מִיֵּד,
13 וְיָלַד מִטְּהַר מִיֵּד, 14 וְיָלַד
מִטְּהַר מִיֵּד, 15 וְיָלַד מִטְּהַר
מִיֵּד, 16 וְיָלַד מִטְּהַר מִיֵּד,
17 וְיָלַד מִטְּהַר מִיֵּד, 18 וְיָלַד
מִטְּהַר מִיֵּד, 19 וְיָלַד מִטְּהַר
מִיֵּד, 20 וְיָלַד מִטְּהַר מִיֵּד,

בני שמואל הטואל. במקו שומד והטייט דין; למויטס. שמיטיס
שזוכין אותן ליקן ולהזמין את הנקראים לדין; ולסופריס. לשטרי
בירורין ולאגרות שום; מלאי הטילו על כעלי כסיס. ומהניס להן
פרגמטיא לעסוק בה ולתת להם השכר ומתוך כך היה נמשך לנס
להטות דין כשנאין לפנייה לרון והיינו
מחוט: חלקם שאלו כפייה. מעשר
רשאון הראוי להם שלים היו שאלו
כפייה מתוך שהיו גדולי הדור
ושופטיים לא היו מונעים מהם ושאר
לויס עניים מנטערים ולר' מאיר לא
חטאו בהטייט משפט: קופה ימיר. יומר
מן הראוי: משפט. ודוע לאיסי
וקינה וסס לא היו כהניס ל"א מתנות
לויה גנון מעשר וקרא כתיב ותן
לכהן; ודרשין ולא שיעול מעלמו
כשמיטת מולין כפי' הזרוע (דף קלג.)
וה"ה לכל מתנות כהניס ולויה: דוד
חטא. ככח שבע קודם שקבלה גט:
שנקס. לשכח עמה קודם שקבלה גט
שהיה בעלה שולח לה מן המלחמה
שאם ימות לא חזקק לינוס או שמה
ייהרג ואין מעיד עליו ותמעגן אשתו
או שמה ייהא שני כדלמריין לקמן כל
היואל למלחמת בית דוד כו': משונה
רעש וז. ככמיטיה ובלשונה: שהיה לך
לדונן. על שמך במלכות דלמקמן:
ליקוחין יש לך כה. קדושין מופסין
זה שאינה אשת איש כדשמואל כו':
גט כריוס. על מנאי שאם ימות
תהא מגורשת מעכשיו ופעמיס שהוא
טרוד בלחמו ושלחמו מן המלחמה:
ואם ערובים תקח. כדמלחמת שאלו
כתיב: דברים המעורבים בנייהס.
היינו קדושין תקח תבטל ע"י גט
שמיא להם מן המלחמה: כהרב
בני עמון. כמותן שהורגים בני עמון
שלא מרעין: ואדוני ואב. לאו
אורח ארעה לקבל עליו מרות אחריס
כפי המך: רק כדבר אורי. מקרא
כתיב כן כדבר אורי שגרס
לו שהרג אבל כה שבע על חטא:
לשון רע. לקמיה מפרש: כלא דבר.
אינו חסס כמורה והוא מלאו מלא
דבר והסס כמורה: חוייל דשקרא
הוה. מתחילה מלאו שקרן כקן: כי
הדר תפסין עלי. כינא על מפיבושת
כשהיה דוד כורח מפני אנשלוס מאי
טעמא קיבל מיניה: איס כן אדוניך
ויאמר הנה יושב בירושלים. כי אמר
היוס ישיבו לי את ממלכת בני:
דברים הנכריס חוא ביה. כדמפיבושת
כשהרג אנשלוס ויחור דוד למלכותו
וכא לפיו לא עשה רגליו ולא עשה
שפטו כסבור דוד שניכריס דברי כינא
שננטער על שחור דוד ולא קיטט
עלמו לויעוד הנה מלכה שכשישיבוהו
במלכות ימנאה ויסתפר לך לא קבל
דבריו ואמר לו אתה ובינא מתלקן
השדה והוא השיבו קשה אין לי לנטעק
אלא על מי שבינאך הלוס הנה
שמנטער על שונו ואס לא שראה זו
דברים הניכריס היה חוזר ממה שאמר
הנה לך כל אשר למפיבושת ואע"פ
שמייר ואמר לו מתחלה הנה לך כל
אשר למפיבושת אין זו קבלה כי כל זמן

הנהרות הב"ח

8) נש לא משמח ביה רק
כדבר אוריה ל"ל יתבה דר
מחזירי' דכרי' מתקן:

גליון הש"ס

נש' שהיה לך ירדני
במחזירי' ע"י מנילה דף ד'
ע"י חסי' דיה מרד
במלכות: הו"ו' ירה ראבי
ליה רבי ואין כיהא. פ"י
יומא דף ע"ב חסי' דיה
מה לל"ל:

מוסף רש"י

חלקם שאלו. שלח היה
עבדו בנחמיה. ע"י מנילה דף ד'
ליה. מן חסד רשאון היו
שאלין כפיין וחזירי ק"ק.
גט כריורח כותב לאשמו.
שאם ימות במלחמה ייהא
גט מיוס מריכו. ויהי חס
אוריה במלחמה תקח. ויהי
ואת ערובתם תקח. ויהי
למח מיוס אלו להניח שאף
היואל למלחמתו עיטין כן
ישיב. ואדוני יואב. ויהי
תרה. שקרא לרין כפי מתקן
(תדנ"ו ח"י.
הירדן עליך כשה בחמה

במה בהמה פרק חמישי שבת

נו. עין משפט
נר מצוה

שזיהה דך לדוני בסנהדרין. קשה לר"י דפ"ק דמגילה (דף טז: ושס)
אמרין גבי נבל דמורד במלכות לא צעי למדייניה ואוריה
מורד במלכות הוה כדלמר כממוך ויש לומר דולאי לרין לדוני ולדע
אס הוא מורד במלכות אבל לעיין בדיוו ולעשות הלנת דין ולהמתין
עד למחר אין לרין וכן משמע
דכסנהדרין (דף לו. ושס) אמר שדן דוד
אח נבל כסנהדרין מייחגרו איס
מרב וגי:

ליקוחין יש לך בה. אף על גב
דלפילו מטא נמי יש לו
זה ליקוחין דהא חטאה היתה ושירא
לבעל וה"ה לבעל מ"מ ליקוחין יש
לך זה משמע לא היה לך זה עבירה:
גט כריתות כותב א"ש. פ"ש"י
על מנאי שאם ימות במלחמה
תהא מגורשת מעכשיו ורין לומר
לפיושו דלף על גב דאוריה נא מן:
המלחמה הנמאי היה שאס לא ישוב
כסוף המלחמה שיהא גט אך קשה
דמקן כמי שאלמו (גיטין דף עג. ושס) מה
היא בלחמו הימים רבי יהודה אומר
הרי היא כלשם איש לכל דכניה ואס
כן לר' יהודה היתה אשת איש גמורה
וגרסה לר"ת שהיה מגרשה לגמרי
בלא שום מנאי והא דלמריין כההוב
כ"מ דף נט. ושס) מנין שיעשול אדם
ספק אשת איש ולא ילגן פני חבירו
כריסיס מנין מדוד קרי לה ספק
אשת איש לפי שהיו מגרשים בלגעה
והעולם כדוריס שהיא אשת איש:
דאמר ליה ואדוני יואב. פ"ש"י

דמורד במלכות הוה משום
דקאמר ואדוני יואב * ואין נראה
דלין זה מורד שלא היה בלבו להמליכו
ולקרומו מלך אלא כמו שפירש רבינו
מאיר דהו מורד משום דנסיפא
דקרא כתיב ואני אבא אל בניו
ולשמיט ולשכח עם אשמי וגו' שדוד
אמר לו לעשות ולא רצה לעשות:
ר"ק כדבר אוריה החתי. קשה דהא
אילכ מעשה דהקמה כריס
פ"ב דיומא (דף כג:) וי"ל דלא כתיב
ליה דלא הוה כל כן עד גדול וגם שגג:
אלא

בני שמואל הטואל אינו אלא טועה שנאמר
ויהי (כי זקן שמואל ובניו לא הלכו)
בדרכיו בדרכיו הוא דלא הלכו מוחטא נמי
לא חטאו אלא מה אני מקיים * ויטו אחרי
הבצע שלא עשו כמעשה אבותם שהיה
שמואל הצדיק מחור בכל מקומות ישראל
ודן אותם בעריהם שנאמר * והלך מדי שנה
בשנה וסבב בית אל והגלגל והמצפה ושפט
את ישראל והם לא עשו כן אלא ישבו
בעריהם * כדי להרבות שכר לחזוניה
ולסופרין כתנאי * ויטו אחרי הבצע ר' מאיר
אומר חלקם שאלו כפייהם רבי יהודה אומר
מלאי הטילו על בעלי בתים ר' עקיבא אומר
קופה יתירה של מעשר נטלו בזרוע ר' יוסי
אומר מתנות נטלו בזרוע: א"ר שמואל בר
נחמני אמר ר' יונתן כל האומר דוד חטא אבי
אלא טועה שנאמר ויהי דוד לכל דרכיו
משכיל וה' עמו וגו' אפשר חטא בא לידו
ושכינה עמו אלא מה אני מקיים * מדוע ביות
את דבר ה' לעשות הרע שביקש לעשות ולא
עשה אמר רב רבי דאית מדוד מהבך ודריש
בזכותיה דדוד מדוע ביות את דבר ה'
לעשות הרע רבי אומר משונה רעה זו מכל
רעות שבתורה שכל רעות שבתורה כתיב
בהו יעש וכאן כתיב לעשות שביקש לעשות
ולא עשה * את אוריה החתי הכית בחרב
* שהיה לך לדוני בסנהדרין ולא דנת ואת
אשתו לקחת לך לאשה ליקוחין יש לך בה
* דא"ר שמואל בר נחמני א"ר יונתן כל היוצא
למלחמת בית דוד כותב גט כריתות לאשתו
שנאמר * ואת עשרת חרציו החלב האלה
תביא לשר האלף ואת אחיך תפקוד לשלום
ואת ערובתם תקח מאי ערובתם תני רב יוסף
דברים המעורבים בינו לכינה * ואותו הרגת
בחרב בני עמון * מה הרב בני עמון אי אתה
נענש עליו אף אוריה החתי אי אתה נענש עליו מאי טעמא
מורד במלכות הוה
הוה דאמר ליה * ואדוני יואב ועבדי אדוני על פני
השדה חונים אמר רב כי מעיינת ביה ברוד לא משכחת ביה בר מדאוריה
דכתיב (6) * רק כדבר אוריה החתי אביי קשישא רמי
דרב אדרב מי אמר רב הכי * והאמר רב קיבל
דוד לשון הרע קשיא גופא רב אמר קיבל דוד לשון
הרע דכתיב * ויאמר לו המלך איפוא הוא ויאמר
ציבא אל המלך הנה הוא בית מכיר בן עמיאל
(בלא) דבר וכתיב * וישלח המלך ויקחהו מבית
מכיר בן עמיאל (מלא) דבר וכתיב * וישלח המלך
ויקחהו מבית מכיר בן עמיאל (מלא) דבר
וכתיב חוייה דשקרא הוא כי הדר אלשין עילויה
מ"ט קיבלה מיניה דכתיב * ויאמר המלך * אל ציבא
(איה) בן אדוניך ויאמר ציבא אל המלך הנה (הוא)
יושב בירושלים וגו' ומנא לן דקיבל מיניה דכתיב
* ויאמר המלך הנה לך כל אשר למפיבושת ויאמר
ציבא השתחיתיי אמצא חן * (בעיני) המלך ושמואל
אמר לא קיבל דוד לשון הרע דכתיב חזא ביה
דכתיב * ומפיבושת בן שאול ירד * (לפני) המלך
ולא עשה רגליו ולא עשה שפטו ואת
בגדיו לא כיבס וגו' וכתיב * ויהי כי בא ירושלים
לקראת המלך ויאמר לו המלך למה לא הלכת עמי
מפיבושת ויאמר אדוני המלך עבדי רמני כי
אמר עבדך אחבשה לי החמור וארכב עליה
ואלך את המלך כי פסח עבדך

שלא היה דוד שז למלכותו יודע היה שאין מתמונה מתנה ולא אמר לו אלא על מנאי אס יראה אמת כדכרי:
על

- א מ"י פ"ג מהל' סנהדרין הלכה ג ספג
לחן רח טו"ש ח"מ ס' ט
דף ד:
א מ"י פ"ג מהל' מלכס הלכה ח:

תורה אור השלם

- 1 ויהי כאשר וכן שמואל
והשם את בניו שפטיס
ליש"אל. שמואל א ח א
2 ולא הלכו בניו בדרכיו
ויטו אחרי הבצע קשיא
שדוד ויהו משפט.
שמואל א ח א
3 חלקך מדי שנה בשנה
וקבב בית אל והגלגל
והמצפה ושפט את ישראל
את כל העמלקות האלה.
שמואל א ח טו
4 ויהי דוד לכל דרכיו
משכיל ויהי עמו.
שמואל א יח י
5 מרדע ביות את רבי ק'
לעשות הרע כעני את
אוריה החתי בחיב כדכרב
ואת אשתו לקחת לך
לאשה ואתו ויהי חרוב
בני עמון. שמואל א ב ד
6 ואת עשרת חרציו החלב
האלף תביא לשר האלף
ואת אחיך תפקוד לשלום
ואת ערובתם תקח.
שמואל א יח ח
7 ויאמר אוריה אל דוד
ואתן וישלח ויהי
ישבם במלכות ואדוני יואב
וגביר אדוני על פני השדה
דעס ואני אבא אל בניו
לאכל ולשתות ולשכב עם
אשתו ויהי דוד ויהי קק
אעשה את הדבר הזה.
שמואל א יא א
8 אשר עשה דוד את
הקשר בעיני י"ל ר' כמל
אשר צוהו כל בני חייך רק
כדבר אוריה החתי.
מלכס א טו א
9 ויאמר לו המלך אשה
דוא ויאמר ציבא אל
המלך דהו הוא בית מכיר
כן עמיאל כלו דרבי.
שמואל ב ט ד
10 וישלח המלך דוד
ויקחהו מבית מכיר בן
עמיאל מלו דרבי.
שמואל ב טו א
11 ויאמר המלך ויהי בן
אדוניך ויאמר ציבא אל
המלך דהו יושב בירושלים
כי אמר היום רשיכו לי בית
וישראל את ממלכות אבי.
שמואל ב טו ג
12 ויאמר המלך לציבא
דנה לך כל אשר
למפיבושת ויאמר ציבא
השתחיתיי אמצא חן
בעיניך אדוני המלך.
שמואל ב טו ד
13 ומפיבושת בן שאול ירד
לקראת המלך ולא עשה
רגליו ולא הלכת עמי
כגדיו לא כיבס למן היום
כפח המלך עד דהיום אשר
לך בשלום.
שמואל ב טו ח
14 ויהי כי בא וירושלים
לקראת המלך ויאמר לו
המלך לקח לא והלכת עמי
מפיבושת ויאמר אדוני
המלך עבד רמני כי אמר
עבדך אחבשה לי החמור
וארכב עליה ואלך את
המלך כי פסח עבדך.
שמואל ב טו כ-כ